

ORIENTACIONS: Resolució de problemes a l'educació infantil i primària

Fase 2: Fase de planificació
Durada orientativa de la fase: 5 hores

Fem una mirada global a la resolució de problemes

Convé que, per iniciar la feina, es parteixi del que s'ha fet fins aquest moment entorn del tema. Serà bo tenir presents els aspectes següents:

- Quina és la inquietud que com a professorat tenim sobre el tema? Quina percepció tenim com a grup sobre què s'ha aconseguit o el que s'ha d'aconseguir? Què cal millorar?
- Què diuen els documents de centre sobre el tractament de la resolució de problemes?
- Què demana el currículum?

Per situar-nos realitzarem tres activitats per fer una mirada global sobre la resolució de problemes. En finalitzar-les, hauríem d'haver començat a parlar de què pensa el grup sobre aquest tema i conèixer quin és l'enfocament que en fa el currículum.

El primer pas consistirà a veure unes possibles tipologies de "problemes" i classificar alguns exemples en cadascuna de les tipologies.

A continuació treballarem un problema matemàtic i farem algunes reflexions sobre el seu plantejament i solució.

També farem una mirada al document *Competències bàsiques de l'àmbit matemàtic. Identificació i desplegament a l'educació primària* per veure quines competències s'associen a la resolució de problemes.

A partir del que s'hagi vist en aquestes tres activitats modificarem, si cal, els objectius generals de l'itinerari de formació per ajustar-los a la nostra situació concreta de centre.

Pot ser bo tenir resumides les preocupacions que el professorat ha expressat en algun moment sobre la qüestió, per tal de tenir ben clar el punt de partida i consensuar les expectatives.

És important que es remarquin les característiques dels tres objectius:

- augmentar el coneixement sobre el tema
- realitzar canvis a l'aula
- cercar acords de grup

Cal ressaltar que no és una formació únicament teòrica, sinó que hi ha una part d'experimentació. Tampoc no és una formació únicament individual: l'objectiu final és establir uns acords d'actuació compartits pel grup. La voluntat és que els acords es consolidin i es vagin incorporant a la cultura docent del centre.

A la primera part, d'*identificació*, es realitzaran un conjunt d'activitats per fer un acostament global al tema, que intentarà orientar la readaptació d'objectius.

Farem aquest acostament tot combinant dos punts de vista:

- El que prové de veure què entenem per problema i considerar si treballem diferents classes de problemes.
- El que aporta la lectura i la interpretació del que diu el document *Competències bàsiques de l'àmbit matemàtic. Identificació i desplegament a l'educació primària*.

Al currículum de matemàtiques d'educació primària la resolució de problemes és considera com un *procés* i apareix, a més, en el llistat de continguts, ajudant-los a concretar en molts casos. Al d'educació infantil la trobem en l'apartat de descoberta de l'entorn. Tot i així, per la pròpia naturalesa del document, no s'estén massa en què s'entén per *resolució de problemes*. És per aquesta raó que, en aquest itinerari de formació, hem optat per treballar aquest significat curricular a partir de la publicació del Departament d'Ensenyament on es presenta de forma més extensa: *Competències bàsiques de l'àmbit matemàtic. Identificació i desplegament a l'educació primària*. És un document de caràcter orientador on aquest procés (que, en el document, rep el nom de *dimensió*) es divideix en tres competències que s'expliquen, modelitzen i graduen respecte a l'avaluació.

La darrera activitat d'aquesta fase dedica el temps a modelar la proposta estàndard per adequar-la al grup. L'*adaptació* que se'n faci hauria de respectar els tres objectius esmentats, tot precisant-los. És a dir, caldria que s'especificuessin:

- quins aspectes del tema ja coneix el grup i quins són els que té especial interès a conèixer;
- quines millores s'espera poder realitzar a l'aula;

- quina mena d'acords concrets es volen aconseguir fruit del treball que s'inicia.

En funció d'aquests objectius es poden fer les modificacions que calgui i/o prioritzar els blocs proposats a la tercera fase (*Construcció i experimentació*) tot respectant el fil conductor de l'itinerari.

Us proposem recollir els acords d'aquesta fase en el Document per a la carpeta de formació (*Adaptació de l'itinerari al centre*)

Orientacions per al bloc d'activitats

En aquest primer bloc farem un acostament al tema de la resolució de problemes tot combinant dos punts de vista:

- El que prové de veure què entenem per problema i considerar si treballem diferents classes de problemes.
- El que aporta la lectura i la interpretació del que diu el document *Competències bàsiques de l'àmbit matemàtic. Identificació i desplegament a l'educació primària*.

A la part final del bloc es discutirà si cal adaptar, i en quin sentit, els objectius generals i les activitats de l'itinerari.